

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 738/2023
07.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Дубравке Дамјановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. и 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва Ктз бр.1083/23 од 17.10.2023. године и браниоца окривљеног АА, адвоката Страхиње Јанића, поднетим против правноснажних решења Основног суда у Кикинди 2К. 239/22 од 09.06.2023. године и 3Кв. 194/23 од 26.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 07.11.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва Ктз бр.1083/23 од 17.10.2023. године и **УТВРЂУЈЕ** да су правноснажним решења Основног суда у Кикинди 2К. 239/22 од 09.06.2023. године и 3Кв. 194/23 од 26.06.2023. године учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и члана 264. став 1. Законика о кривичном поступку у корист окривљеног АА.

II ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА адвоката Страхиње Јанића, поднет против правноснажних решења Основног суда у Кикинди 2К. 239/22 од 09.06.2023. године и 3Кв. 194/23 од 26.06.2023. године.

Образложење

Решењем Основног суда у Кикинди 2К. 239/22 од 09.06.2023. године у ставу 1. одбијен је захтев оштећене, малолетне ББ од 07.11.2022. године поднет преко пуномоћника адвоката Николе Краља за накнаду трошкова кривичног поступка, који је вођен пред тим судом под бројем 2К. 239/22. У ставу 2. изреке усвојен је захтев браниоца окривљеног АА, адвоката Страхиње Јанића и обавезани родитељи малолетне ББ да окривљеном АА исплате износ од 118.125.000,00 динара, на име трошкова жалбеног поступка, у року од три месеца од дана правноснажности решења.

Решењем Основног суда у Кикинди ЗКв. 194/23 од 26.06.2023. године одбијена је жалба браниоца окривљеног АА изјављена против решења Основног суда у Кикинди 2К. 239/22 од 09.06.2023. године, као неоснована.

Против наведених правноснажних решења о трошковима кривичног поступка захтеве за заштиту законитости поднели су:

-Јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва Ктз бр. 1083/23 од 17.10.2023, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и члана 264. став 1. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и сагласно члану 493. ЗКП донесе одлуку којом утврђује да је побијаним решењима повређен закон у корист окривљеног.

-бранилац окривљеног АА, адвокат Страхиња Јанић, због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и побијана решења преиначи, тако што ће усвојити захтев за досуду трошкова браниоца у пуном износу као и трошкове на име састава захтева за заштиту законитости.

Врховни суд је у седници већа, коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те је након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Из списка предмета произлази да је након спроведених доказних радњи против окривљеног АА поднет оптужни предлог због оправдане сумње да је извршио кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, у коме је предложено да се, на основу члана 512. став 1. ЗКП, одржи рочиште за изрицање кривичне санкције. Након одржаног рочишта, Основни суд у Кикинди је 06.10.2022. године донео пресуду 2К.239/22, којом је окривљеног АА огласио кривим због извршења кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, изрекао му условну осуду и то тако што му је утврдио казну затвора у трајању од шест месеци и истовремено одредио да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од две године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело. Окривљеном је изречена и мера безбедности забране управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од четири месеца од правноснажности пресуде. Истом пресудом окривљени је обавезан да плати судски паушал и трошкове настале пред Основним јавним тужилаштвом у Кикинди, а по приложеном попису трошкова. Пресуда Основног суда у Кикинди 2К. 239/22 од 06.10.2022. године постала је правноснажна даном доношења јер су се странке одрекле права на жалбу.

Након доношења правноснажне пресуде Основног суда у Кикинди 2К. 239/22 од 06.10.2022. године, пуномоћник малолетне оштећене ББ поднео је захтев за накнаду трошкова на име заступања малолетне оштећене, који је Основни суд у Кикинди решењем 2К. 239/22 од 08.11.2022. године усвојио и обавезао окривљеног АА да малолетној оштећеној исплати трошкове заступања изабраног пуномоћника, у року од 30 дана од дана правноснажности решења. Против тог решења жалбу је уложио

бранилац окривљеног, која је одбијена решењем Основног суда у Кикинди Кв.339/22 од 07.11.202. године, као неоснована.

Против правноснажних решења Основног суда у Кикинди 2К. 239/22 од 08.11.2022. године и Кв 339/22 од 17.11.2022. године, бранилац окривљеног адвокат Страхиња Јанић је Врховном касационом суду поднео захтев за заштиту законитости због повреде закона из члана 441. став 4. у вези члана 262. ЗКП, који је, пресудом Врховног касационог суда Кзз 110/2023 од 02.03.2023. године усвојен као основан и побијана решења Основног суда у Кикинди укинута и предмет враћен на поновно одлучивање том суду.

Након одлуке Врховног касационог суда, Основни суд у Кикинди је 09.06.2023. године донео решење 2К 239/22 (које се овим захтевима за заштиту законитости побија), којим је одбио захтев малолетне оштећене ББ за накнаду трошкова заступања пуномоћника - адвоката Николе Краља и усвојио захтев браниоца окривљеног АА - адвоката Страхиње Јанић да му родитељи малолетне оштећене ББ исплате износ од 118.125,00 динара на име трошкова жалбеног поступка. У тој одлуци суд је изнео став: „... није могуће обавезати окривљеног на плаћање трошкова поступка оштећеној, јер је свака одлука о трошковима кривичног поступка, која је другачија од одлуке о трошковима која је донета у правноснажној пресуди, супротна правноснажној судској одлуци којом је већ одлучено које трошкове кривичног поступка је окривљени обавезан да плати и колики је износ ових трошкова“. При томе, Основни суд у Кикинди у првостепеном решењу, уопште није дао разлоге по ком основу је обавезао родитеље оштећене да сnose трошкове поступка на име заступања окривљеног од стране браниоца.

Веће из члана 21. став 4. ЗКП Основног суда у Кикинди је потврдило напред наведено решење са јединим образложењем да су трошкови поступка правилно одмерени за предузете радње, а применом важеће адвокатске тарифе.

Одредбом члана 264. став 1. ЗКП прописано је да кад суд окривљеног огласи кривим, изрећи ће у пресуди да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка.

Одредбом члана 263. став 1. ЗКП прописано је да оштећени, поред осталих, без обзира на исход кривичног поступка, сноси трошкове свог довођења, одлагања доказне радње или главног претреса и друге трошкове поступка које је проузроковао својом кривицом као и одговарајући део паушалног износа, а у ставу 2. истог члана прописано је да се о тим трошковима доноси посебно решење, осим ако се о трошковима које сnose приватни тужиоци и окривљени решава у одлуци о главној ствари.

Имајући у виду наведено као и цитиране законске одредбе, Основни суд у Кикинди је у првостепеном решењу потпуно занемарио чињеницу да не постоји одредба Законика о кривичном поступку, која оштећеног обавезује на плаћање трошкова кривичног поступка, осим ако се не ради о скривљеним трошковима. При томе, законодавац је као скривљене трошкове прописао искључиво оне трошкове, који су проузроковани кривицом, те би сходно томе, у овом конкретном случају, то требало да буде кривица малолетне оштећене. Како кривица оштећене није утврђена у погледу насталих трошкова поступка, то су разлози решења у овом делу потпуно нејасни.

Такође, у првостепеном решењу се наводи да није могуће обавезати окривљеног да плати трошкове кривичног поступка оштећеној, јер би обавезивање окривљеног да плати трошкове поступка оштећеној било супротно правноснажној судској одлуци, којом је одлучено о трошковима кривичног поступка. Из овог суд закључује да није могуће обавезати окривљеног да плати трошкове кривичног поступка оштећеној, а при том не даје разлоге због чега је могуће обавезати законске заступнике малолетне оштећене да плате трошкове браниоцу окривљеног. Изостанак ове аргументације, представља непостојање разлога о чињеницама које су предмет доказивања.

Поред изнетог, како је суд окривљеног АА огласио кривим и изрекао у пресуди да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка, у смислу члана 264. став 1.ЗКП (пресуда 2К 239/22 од 06.10.2022. године), то се посебним решењем може одлучити само о висини трошкова, али не и о обавези плаћања трошкова (члан 262. став 1. ЗКП), а у конкретном случају, па ни о обавези плаћања родитеља малолетне оштећене да носе трошкове поступка.

Сходно изнетом, Врховни суд налази да су нижестепени судови, обавезујући законске заступнике – родитеље малолетне оштећене да накнаде трошкове кривичног поступка окривљеном а на име радњи предузетих од стране његовог браниоца у жалбеном поступку, и то у кривично-правној ситуацији када је окривљени оглашен кривим, учинили повреду закона из члана 264. став 1. ЗКП, а изостанком аргументације о постојању разлога о чињеницама које су предмет доказивања, учинили и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, у корист окривљеног АА, на шта се основано указује захтевом за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва.

Из изнетих разлога, Врховни суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и на основу члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП и члана 493. ЗКП утврдио да су побијаним правноснажним решењима Основног суда у Кикинди 2К. 239/22 од 09.06.2023. године и 3Кв. 194/23 од 26.06.2023. године учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и члана 264. став 1. ЗКП у корист окривљеног АА, не дирајући у правноснажност наведених одлука.

Одредбом члана 493. ЗКП прописано је да ће Врховни суд пресудом утврдити да постоји повреда закона не дирајући у правноснажност одлуке ако усвоји захтев за заштиту законитости који је поднет на штету окривљеног.

Имајући у виду цитирану одредбу члана 493. ЗКП, Врховни суд није могао уклонити из правног саобраћаја побијана правноснажна решења, али штетне последице такве одлуке могу бити отклоњене у парничном поступку (тужба ради накнаде штете проузроковане незаконитим радом органа – члан 172. став 1. Закона о облигационим односима).

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Страхине Јанића је неоснован.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног АА, адвокат Страхиња Јанић правноснажна решења о трошковима поступка побија у погледу примене Тарифе о накнадама и наградама трошкова за рад адвоката.

Имајући у виду наводе захтева браниоца окривљеног, те разлоге изнете у овој пресуди, на основу којих је захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и усвојен, односно да је учињена повреда закона у корист окривљеног доношењем побијаних решења, обзиром да није било законског основа да родитељи малолетне оштећене буду обавезани на плаћање трошкова поступка окривљеном на име заступања браниоца, а који трошкови су ипак досуђени окривљеном и родитељи малолетне оштећене обавезани на плаћање истих, то Врховни суд налази да је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА адвоката Страхиње Јанића неоснован.

Из изнетих разлога, на основу члана 492. став 1. тачка 3) у вези члана 493. ЗКП суд је донео одлуку као у ставу један изреке, а на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у ставу два изреке пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.